

ORDENANÇA MUNICIPAL PEL CONTROL DEL MOSQUIT *Aedes albopictus*, CONEGUT POPULARMENT COM “MOSQUIT TIGRE” I D'ALTRES MOSQUIT AUTÒCTONS

Aprovada inicialment pel Ple de l'Ajuntament, en sessió del dia 28 d'octubre de 2008.

Aprovada definitivament per Decret núm. 30/09-2, de 13 de maig de 2009.

Publicada íntegrament al BOP de Girona núm. 101 – 28 de maig de 2009.

Preàmbul.

A l'estiu del 2008 s'han detectat les primeres poblacions del mosquit *Aedes albopictus* a la demarcació de Girona, conegut popularment com “mosquit tigre”, que té una alta capacitat invasora i té un efecte negatiu sobre la qualitat de la vida i la salut de les persones. Durant els propers anys hi ha la possibilitat real de que aquesta espècie arribi a bona part dels municipis de la demarcació, fet que causarà problemes a la població i en algunes de les activitats econòmiques com el turisme, atès que el seu comportament picador és molt agressiu.

El seu cicle biològic té certes peculiaritats que el diferencien d'altres espècies de mosquit. Diposita els ous a la part interior de petits recipients (d'una capacitat menor als 200 litres), que quan queden submergits, donen lloc a una larva aquàtica, que farà tot el cicle de desenvolupament fins arribar a la pupa, moment en què realitza la metamorfosi per arribar a l'estadi adult que tots coneixem, moment en què passa a ocupar el medi aeri.

Aquesta espècie és especialment difícil de controlar, el seu espai de desenvolupament larvari ocupa tant l'espai públic com el privat i és, en aquest darrer espai, on rau la dificultat d'aplicar mesures de control per part dels Serveis públics. Per això es fa del tot imprescindible la col·laboració de tota la població. La correcta aplicació de les mesures preventives és la millor solució per arribar a un bon control d'aquest flagell.

Les administracions públiques es fan responsables de portar a terme les actuacions necessàries en l'espai públic, amb la finalitat d'evitar el desenvolupament de les poblacions larvàries de l'*Aedes albopictus* en els punts d'aigua estancada de l'espai públic. També aportaran als ciutadans la informació necessària per que aquests puguin dur a terme una correcta gestió i evitar que hi hagi punts de cria en l'àmbit privat.

Aquesta ordenança s'inscriu en el marc de la convivència cívica i s'hi regulen les mesures necessàries per tal d'evitar la proliferació descontrolada del mosquit. També s'hi habiliten els òrgans competents per sancionar aquells qui permetin la reproducció del mosquit tigre, causant un perjudici a la comunitat.

Article 1. Objecte.

Aquesta ordenança té per finalitat controlar en el municipi les poblacions de l'espècie invasora del mosquit *Aedes albopictus* així com d'altres mosquits autòctons, per tal de minimitzar els efectes que aquests insectes puguin ocasionar a la ciutadania.

Article 2. Àmbit d'aplicació i usos afectats.

Queden inclosos en l'àmbit d'aplicació d'aquesta ordenança totes les persones físiques o jurídiques que siguin propietàries, posseïdores o titulars d'espais, béns, activitats econòmiques o objectes susceptibles de crear les condicions de proliferació del mosquit tigre, ubicats en el municipi.

Article 3. Definicions.

***Aedes albopictus*:** Mosquit tigre. Dípter hematòfag pertanyent a la família dels culícids. Originari de l'Àsia, de color negrós, amb taques blanques especialment visibles a les potes i una línia blanca longitudinal al tòrax i al cap, que presenta una notable activitat picadora, principalment diürna.

La seva mida oscil·la entre els 6 i els 10 mm. Molt ben adaptat al nostre territori i a les seves condicions ambientals, cria en petites masses d'aigua estancada i tancada en recipients artificials i naturals, com ara gerros, gots, plats de testos, cubells, bidons, pneumàtics i forats inundats d'arbre.

Ous: Són negres i fusiformes d'una longitud aproximada de 0.5 mm, difícilment visibles a simple vista. Són dipositats en llocs susceptibles de quedar inundats. Per assegurar la supervivència de l'espècie durant l'hivern.

Larves: Són aquàtiques i vermiformes. Tenen quatre estadis de creixement. El seu desenvolupament depèn directament de la temperatura de l'aigua: a l'estiu el poden fer en 4-5 dies i a la primavera i tardor pot durar de 10 a 15 dies. Els seus moviments les fan força fàcils de reconèixer. Un cop acabat, es transformen en pupes.

Pupa: Darrer estadi del creixement aquàtic. Dura d'un a dos dies i és on es produeix la metamorfosi que donarà al mosquit adult.

Altres mosquits: Diverses espècies ja existents i que comparteixen l'hàbitat amb el mosquit tigre. Algunes d'elles pot picar també a les persones, com és el cas del *Culex pipiens*, (a la nit a l'interior de les vivendes).

Article 4. Criteris generals. Regulació d'aigües estancades.

Aquesta ordenança obliga a totes les persones físiques o jurídiques que siguin propietàries o posseïdores d'espais, béns o objectes susceptibles de crear les condicions de proliferació del mosquit tigre, a evitar l'abandó, definitiu o temporal, tant a l'espai públic com al privat, de contenidors i objectes, sigui quina sigui la seva naturalesa i dimensions (per exemple: pneumàtics, ampolles, llaunes, bosses o lones de plàstic, fonts ornamentals, ornaments de jardí amb concavitats, bidons, safareigs, barques, i qualsevol andròmina, etc.) les quals puguin acumular aigua i com a conseqüència s'hi pugui reproduir el mosquit tigre.

Els propietaris dels solars estan obligats a mantenir-los al seu càrrec nets de brossa, recipients i sense cap objecte abandonat, així com mantenir la vegetació herbàcia sota control periòdic. Les actuacions correctores que hagi d'emprendre l'Ajuntament, en cas d'incompliment, seran imputades al titular de la finca, mitjançant execució subsidiària.

Article 5. Actuacions generals.

Les persones que es trobin en l'àmbit d'aplicació d'aquesta ordenança hauran de tenir en compte les següents prescripcions.:

- En el seu espai particular, neutralitzar tots els objectes que tinguin concavitats i estiguin dipositats a l'aire lliure, ja que poden quedar inundats i són susceptibles de ser punt de cria i/o desenvolupament de larves de mosquit. En el cas que hi hagi aigua, caldrà buidar-la, eliminar l'objecte portant-lo a la deixalleria: posar-lo sota cobert. Si no es pot caldrà posar-lo boca avall i, si això tampoc és possible, caldrà cobrir-lo amb una tela mosquitera (d'un o dos mm d'ull) que estigui permanentment ben ajustada o foradar el fons perquè no acumuli aigua.
- Els plats sota els testos hauran de ser retirats o mirar que no estiguin amb aigua mes de 3 dies. Es poden utilitzar altres sistemes de reg que no representin risc, com el hidropònic o irrigadors automàtics de circuit tancat.
- Si ens trobem amb dipòsits fixes que no es poden moure o que han de quedar destapats (abeuradors), caldrà buidar-los dos cops per setmana, o bé, cobrir-los amb una tela mosquitera ben ajustada (2 mm de pas de malla).
- En el cas de les basses i fonts decoratives, es recomana tenir-hi peixos vermells, que actuen de depredadors naturals.
- Totes les mesures que ajudin i facilitin l'establiment de nius i refugis per a la cria d'ocells insectívors i rats-penats, seran de gran ajuda, com són la instal·lació de caixes nius, mantenir les obertures d'accés a les golfes, etc.
- Caldrà fer el manteniment de la qualitat de l'aigua de les piscines durant tot l'any, mitjançant l'ús de desinfectants, amb la finalitat que no es puguin desenvolupar els mosquits i d'altres organismes.
- Les persones responsables del manteniment dels edificis tindran cura dels desaigües dels sistemes de climatització, els quals, no han d'acumular aigua estancada en cap punt i hauran d'estar connectats als desaigües.
- Caldrà fer un manteniment dels col·lectors d'aigües plujanes (canaleres) i netejar-los periòdicament de la matèria que s'hi acumula, per evitar així, el desenvolupament dels mosquits. Aquest mateix manteniment s'haurà de fer als embornals dels patis.
- Els gestors de finques que per la seva activitat comercial o industrial acumulin objectes que puguin omplir-se d'aigua de pluja seran responsables d'evitar que hi apareguin larves de mosquits, seguint les recomanacions de buidar, invertir i/o foradar.
- Si cap de les recomanacions és aplicable, es procedirà a fer aplicacions de productes larvicides per evitar el desenvolupament larvari dels mosquits, atenent escrupolosament les instruccions de l'etiqueta del producte.
- Els forats naturals dels arbres o d'altres situats dins l'àmbit privat hauran de ser emplenats amb materials inerts (sorra) per evitar la proliferació de les larves de forma permanent.
- Els hortals tindran cura especial amb els dipòsits d'acumulació d'aigua, aplicant les mesures preventives fins ara exposades. També caldrà tenir cura especial dels bidons on s'acumula aigua, els quals, hauran d'estar coberts per tapes hermètiques o teles mosquiteres ben ajustades.
- En els centres comercials de jardineria es tindrà cura especial de tot el que s'ha exposat fins ara, al ser aquests llocs punts susceptibles per al desenvolupament del mosquit tigre.

Article 6 Actuacions específiques. Cementiris municipals.

Els cementiris solen ser uns llocs especialment problemàtics per al desenvolupament del mosquit tigre. Aprofita, per dipositar les seves postes els gerros de les flors i al haver-hi un gran nombre d'aquests recipients, acaben sent un greu problema per als visitants d'aquestes instal·lacions i de les vivendes properes.

Caldrà que els propietaris de drets funeraris foradin tots els recipients per la seva base, amb la finalitat que aquests no acumulin l'aigua. En el cas que no es faci, l'Ajuntament podrà practicar d'ofici els orificis, i si s'escau, repercutir als titulars l'import d'aquesta operació de manteniment sanitari.

Es recomana l'ús de flors artificials. Si es desitja utilitzar les naturals, la humitat s'haurà de mantenir introduint en el recipient o gerro alguna mena de material absorbent (esponja, fibres absorbents), o omplir el recipient amb sorra fins més amunt de la superfície de l'aigua, de manera que no n'hi quedi lliure.

Article 7 Situacions específiques: Tallers mecànics i dipòsits de pneumàtics usats.

Els tallers del ram de l'automoció hauran d'emmagatzemar durant certs períodes de temps pneumàtics fora d'ús (PFU). Aquests són un lloc ideal per al desenvolupament del mosquit tigre i també altres espècies de mosquit autòctones, convertint-se en un greu problema per als treballadors de les instal·lacions i els habitatges veïns.

Per evitar-ho, es demana que els pneumàtics usats siguin emmagatzemats de forma ordenada i sota cobert. En el cas que no sigui possible, caldrà fer-ho de forma ordenada, a l'exterior però coberts per una tela impermeable que impossibiliti la inundació de la part interna dels mateixos.

El mateix caldrà fer amb els pneumàtics que s'acumulin a les deixalleries o altres magatzems. En els dipòsits específics de pneumàtics fora d'ús caldrà seguir les recomanacions d'Agència de Residus de Catalunya per aquest cas:

- Manteniment de la perifèria de les zones d'emmagatzematge de PFU, lliures de vegetació i objectes que puguin acumular aigua.
- Prioritzar la ràpida destrucció dels PFU provinents de les zones afectades. Acumular la mínima quantitat el mínim de temps possible. Trucar al gestors de PFU (http://www.arc-cat.net/ca/aplicatius/industrials/cgr_consulta_industrial.asp) o als sistemes integrats de gestió (SIGNUS o TNU) per gestionar-los el més aviat possible.
- Apilar els PFU el més eficient possible pel que fa a la pluja (apilats en columnes verticals) i cobrir-los amb lones plàstiques ben tancades hermèticament.
- Foradar i trencar els pneumàtics manualment. Tot i ser poc eficaç, en alguns casos pot ser una solució en deixalleries petites que acumulin pocs pneumàtics força temps.

Els pneumàtics no seran emprats com a elements de les instal·lacions lúdiques dels centres escolars de titularitat municipal fora que estiguin foradats, o semi-enterrats en posició vertical.

Article 8. Situacions específiques: Circuits de karts i pockets-bikes.

Les instal·lacions lúdica o esportives que es dediquen a curses de karts i motos petites, solen utilitzar el PFU com a protecció i marcatge del circuit. Aquests PFU són un punt de desenvolupament de les larves del mosquit tigre, per la qual cosa, tots els usuaris i treballadors d'aquestes instal·lacions, així com els habitants de les vivendes properes en seran víctimes de les seves molèsties.

Els PFU hauran de ser substituïts per altres sistemes de protecció en un període de temps el més curt possible (màxim dos anys). En el període de temps anterior a ser executada la reforma o substitució dels PFU, les instal·lacions seran controlades per equips tècnics qualificats i tractades les poblacions larvàries dels mosquits que es desenvolupen dins dels PFU.

Article 9. Situacions específiques: Clubs nàutics i ports.

Els PFU encara són utilitzats en algunes instal·lacions nàutiques com a protecció de les embarcacions amarrades. Aquestes proteccions han de ser substituïdes per les que ja existeixen en el mercat amb la mateixa finalitat i que pel seu disseny específic no poden ser punts d'acumulació d'aigua i per tant de desenvolupament de larves de mosquits.

Article 10. Situacions específiques: Instal·lacions d'hivernatge de barques.

Cada cop més proliferem els espais destinats a l'hivernatge d'embarcacions esportives i de lleure. Aquestes instal·lacions han de tenir, sempre que sigui possible, les embarcacions sota cobert i donat el cas de que això no sigui possible, caldrà que les embarcacions estiguin tapades per una coberta protectora impermeable a la pluja, amb la finalitat que en el seu interior, no s'hi pugui acumular l'aigua i convertir-se en un lloc de desenvolupament de les larves del mosquit tigre.

Article 11. Situacions específiques: Instal·lacions agrícoles i ramaders.

Les granges solen usar els PFU com a element per fixar les lones i plàstics protectors de l'emmagatzematge del farratge pel bestiar. Caldrà substituir els PFU per altres elements que puguin complir amb la mateixa funció i aquests s'hauran de portar a les instal·lacions específiques de recollida d'aquest residu industrial.

Article 12. Tractaments específics.

Si s'han de fer aplicacions amb productes biocides, es recorrent, pel tractament, a productes que els tècnics qualificats considerin adequats. Les aplicacions s'ha de fer per personal autoritzat tal i com estableix la llei. Les aplicacions amb productes adulticides tenen una eficàcia molt limitada i s'aconsella sempre emprar el mètode antilarvari, molt més específic i eficaç.

Article 13. Control de les actuacions.

1. L'activitat inspectora podrà ser feta pels tècnics municipals designats a l'efecte, pels agents de la policia municipal local (Policia Verda) o per personal de la entitat intermunicipal (Mancomunitat del Servei de Control de Mosquits), en funció d'assistència tècnica al municipi.
2. Les persones a qui fa referència l'article 2 resten obligades a facilitar informació exacta i veraç de llurs espais i objectes afectats pels preceptes d'aquesta ordenança i permetre l'activitat inspectora dels tècnics municipals, segons el que determini la llei.
3. En el cas que els obligats no permetin o dificultin l'actuació dels tècnics, o bé incompleixin les instruccions donades, els tècnics municipals faran un informe del fet, que servirà de base per a la incoació de l'expedient sancionador corresponent, sense perjudici que, en el supòsit que els tècnics considerin necessària una intervenció immediata, l'ajuntament adopti les mesures cautelars oportunes, les despeses de les quals aniran a càrrec dels obligats.

Article 14. Procediment sancionador. Principis generals.

El procediment sancionador s'ajustarà a les disposicions legals relatives al procediment administratiu, als principis establerts a la llei 30/1992, LRJ PAC, de 26 de novembre i al Decret 278/1993, de la Generalitat de Catalunya.

Article 15 Les infraccions.

Es considerarà infracció l'incompliment de les prescripcions que preveu aquesta ordenança. Al ser la lluita contra el mosquit tigre està basada en l'acció cívica, la cooperació i l'educació ciutadana, el procediment sancionador s'aplicarà preferentment en els casos en què les mesures no siguin eficaces.

Article 16. Criteris per a la qualificació de les infraccions.

Les infraccions a què fa referència l'article 15 es qualifiquen com a lleus, greus o molt greus, tenint en compte els criteris de risc per a la salut, la quantia de l'eventual benefici obtingut, el grau d'intencionalitat, la gravetat de l'alteració sanitària i social produïda, la generalització de la infracció i la reincidència. Aquests criteris poden ser valorats separatament o conjuntament.

Article 17. Qualificació de les infraccions.

En funció dels criteris establerts en l'article 16 es consideren infraccions lleus:

- Les comeses per simple negligència, sempre que el risc sanitari produït hagi estat d'escassa incidència.
- Tenir aigua estancada amb larves o pupes de mosquit per incompliment de les prescripcions de l'article 5

Es consideren infraccions greus:

- L'incompliment dels requeriments específics dels tècnics municipals.
- Proporcionar informació o documentació falsa.
- Dificultar o impedir la tasca d'inspecció dels tècnics municipals.
- La reincidència en la comissió d'infraccions lleus.

Es consideren infraccions molt greus:

- L'incompliment dels requeriments específics que formulin les autoritats sanitàries municipals.
- L'incompliment dels requeriments específics que formulin els tècnics municipals quan hi ha perill per a la salut o per al benestar social.
- La reincidència en la comissió d'infraccions greus.

Article 18. Persones responsables.

Seràn responsables de les infraccions administratives tipificades en la present ordenança totes aquelles persones, siguin físiques o jurídiques, que hagin participat, per acció o per omissió, en la comissió del fet infractor.

Article 19. Sancions.

Les infraccions a què fa referència l'article 16 seràn sancionades amb multes, d'acord amb la gradació següent:

Infraccions lleus, fins a 200 €

Infraccions greus, de 201 a 400€

Infraccions molt greus, de 401 fins a 600€

Disposicions Addicionals.

Primera

En tot allò que no estigui previst en aquesta ordenança s'estarà a allò previst per les ordenances reguladores corresponents.

Segona

En cas de ser necessari, a partir de l'entrada en vigor d'aquesta ordenança s'adaptaran les altres ordenances existents (especialment les ordenances municipals sobre Via Pública, Medi Ambient i Convivència Ciutadana) així com el Reglament del Cementiri municipal, i també qualsevol altre que reguli matèries que poguessin entrar en conflicte amb la present.

Disposició final.

Aquesta ordenança entrarà en vigor a partir del termini de quinze dies hàbils comptadors a partir de l'endemà de la seva publicació íntegra al Butlletí Oficial de la Província

BEGUR, MAIG DE 2009.